

INGLIZ TILINI O'QITISHDA INDIVIDUAL YONDASHUV

S.T. Sattorova

TTYESI

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada chet tilini o'qitishga individual yondashuv chet tilini o'qitish samaradorligini belgilaydigan va o'quv faoliyati sub'ektining faol rolini o'z ichiga olgan murakkab pedagogik hodisa sifatida ko'rib chiqiladi. Individual yondashuvni amalga oshirishning asosiy shartlari differentsiatsiya bo'lib, u talabaning boshlang'ich til tayyorgarligini baholashda, uning oldiga shaxsan muhim maqsadlarni qo'yishda, mustaqil ishlash ko'nikmalarini rivojlantirishda va tizimli dasturni amalga oshirish qobiliyatida ifodalanadi. yangi bilimlarni o'zlashtirishga yondashuv.

Kalit so'zlar: Individual yondashuv, tabaqalashtirilgan ta'lim, ko'nikmalarini rivojlantirishda, psixologik xususiyatlari.

АННОТАЦИЯ

Индивидуальный подход в обучении иностранному языку рассматривается как сложное педагогическое явление, которое определяет эффективность обучения иностранному языку и предполагает активную роль субъекта учебной деятельности. Основными условиями реализации индивидуального подхода выступает дифференциация, которая выражается в оценке первоначальной языковой подготовки ученика, постановка лично значимых для него целей, выработка навыков самостоятельной работы и умения осуществлять системный подход к овладению новыми знаниями.

Ключевые слова: индивидуальный подход, дифференцированное обучение, в развитии навыки, психологические особенности.

ABSTRACT

In this article, individual approach to teaching a foreign language is considered as a complex pedagogical phenomenon that determines the effectiveness of teaching a foreign language and involves the active role of the subject of educational activity. The main conditions for the implementation of an individual approach are differentiation, which is expressed in the assessment of the initial language training of the student, the setting of personally significant goals for him, the development of independent work skills and the ability to implement a systematic approach to mastering new knowledge.

Key words: Individual approach, differentiated education, development skills, psychological characteristics.

KIRISH

Individual yondashish chet tillarini o'qitish metodikasining dolzarb muammolaridan biridir. Bu muammo yangi emas. Biroq, uning o'quv jarayonidagi barcha xilma-xil vazifalarni hal qilishdagi ahamiyati to'liq ochib berilmagan. "Individual yondashuv" atamasining o'zi chet tilida o'quv jarayonini tashkil etishning didaktik vositalari tizimi sifatida tushuniladi, bu darsning shakli, maqsadi, mazmuni va jarayonini o'zgartirishni o'z ichiga oladi. Individual yondashuv chet tilini o'qitish samaradorligini belgilaydigan va o'quv faoliyati sub'ektining faol rolini o'z ichiga olgan murakkab pedagogik hodisa sifatida qaraladi. Individual yondashuvni amalga oshirishning asosiy shartlari tabaqalash bo'lib, u talabaning boshlang'ich til tayyorgarligini baholashda, uning oldiga shaxsan muhim maqsadlarni qo'yishda, mustaqil ishlash ko'nikmalarini rivojlantirishda va tizimli dasturni amalga oshirish qobiliyatida ifodalanadi. Yangi bilim va ko'nikmalarni o'zlashtirishga yondashadi. Bir qarashda oddiy ko'ringan bu muammo deyarli har bir ikkinchi o'qituvchi uchun katta qiyinchiliklar tug'diradi. Asosiy qiyinchilik chet tilini o'rgatishda frontal, individual va guruh ish shakllarining optimal kombinatsiyasini topa olmaslikdadir. Qolgan qiyinchiliklar har bir o'quvchining aqliy qobiliyatlarini rivojlantirishga qaratilgan bo'lishi kerak bo'lgan o'qituvchining faoliyatini shu asosda tashkil etish va o'quvchi shaxsining individual xususiyatlarini aniqlash bilan bog'liq.

Talabalarining turli darajadagi tayyorgarligi shubhasiz haqiqatdir. Sinfda notekis ishlashning sabablarini to'g'ri tushunish uchun har birining kechikish sabablarini aniqlash va ularni tushunishga harakat qilish kerak. Bu sabablar har xil bo'lishi mumkin: biri kasallik tufayli darsni qoldirgan, boshqasi darsda e'tiborsiz qolgan, uchinchi darsda o'qituvchining tushuntirishini tushunmagan.

Ko'pgina psixologlar va metodistlarning fikriga ko'ra, chet tilini o'qitishda farqlash ko'pincha o'quvchi shaxsining individual xususiyatlariga emas, balki faqat uning bilimidagi individual kamchiliklarga asoslanadi. Biroq, chet tilini o'rganish qobiliyati bir xil emasligini hisobga olsak arziydi: bir til oson, boshqalari esa katta qiyinchilik bilan beriladi. Talabalarni, ularning moyillik va qiziqishlarini, o'rganish imkoniyatlarini o'rganish, shuningdek, ushbu imkoniyatlarni rivojlantirish istiqbollari tahlil qilish ingliz tilini o'qitishga individual yondashuvning boshlang'ich nuqtasi bo'lishi kerak. Buni amalda tatbiq etish oson emasligini o'z tajribamdan bilib oldim. Asosiy qiyinchilik tabaqali darajadagi murakkablikdagi vazifalarni tanlash va ulardan foydalanishdadir.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Bir xil qiyinchilik darajasidagi topshiriqlarni bajarishda qobiliyatli va qobiliyatsiz talabalar bir xil natijaga faqat har xil vaqt xarajatlari bilan erisha oladilar.

Bolalarning individual xususiyatlarini bilish darsda mumkin bo'lgan ziddiyatli vaziyatlarning paydo bo'lishini oldindan ko'rish imkonini beradi, masalan, o'quvchining o'zini o'zi baholashi va o'qituvchining uning javobini baholashi o'rtasidagi nomuvofiqlik holatida. Ingliz tili darslarida o'quvchilarning individual ta'lim qobiliyatini rivojlantirishga imkon beradigan sharoitlar mavjud. Talabalarning til qobiliyati nafaqat o'quv materialini o'zlashtirishning qulayligi, tezligi va kuchliligida, balki o'quvchilar tomonidan afzal qilingan va eng muvaffaqiyatli amalga oshirilgan o'quv faoliyati shakllarida ham namoyon bo'lishi mumkin. Shunday qilib, chet tilini o'rganish darajasi past bo'lgan o'quvchilar reproduktiv vazifalarni afzal ko'radilar, masalan, ilgari o'rganilgan matnni takrorlash;

o'rganishning o'rtacha darajasi bolalarga o'rganganlarini mustaqil so'zlash elementlari bilan birlashtirishga imkon beradi;

yetarli ta'lim qobiliyati bolalarning mustaqillikni talab qiladigan vazifalarni bajonidil bajarishida namoyon bo'ladi;

chet tilini o'rganish darajasi oshgan taqdirda, talabalar reproduktiv mehnat shakllariga qarshilik ko'rsatadilar va ijodiy mustaqillikni afzal ko'radilar.

O'z navbatida, tabaqalashtirilgan ta'lim shunday tashkiliy shakllarni nazarda tutadi, unda har bir talaba o'z qobiliyati darajasida ishlaydi, u uchun mumkin bo'lgan, ammo sezilarli qiyinchilikni engib chiqadi.

Shunday qilib, ta'limni individuallashtirish o'quvchilarning tayyorgarlik darajasini ham, ularning salohiyatini ham hisobga olishni o'z ichiga oladi. Bundan kelib chiqadiki, u yoki bu mashqlar ketma-ketligi o'quvchilarning ham individual, ham psixologik xususiyatlarini rivojlantirishga qaratilgan maxsus vazifalarni o'z ichiga olishi kerak.

Tabaqalashtirilgan ta'lim asosan o'quvchilarning tayyorgarligi va nutqiy malaka va malakalarning shakllanish darajasiga qarab individual topshiriqlarni tanlashga asoslanadi. Individual ta'limning ko'plab shakllari mavjud. Bularga quyidagilar kiradi: turli darajadagi murakkablikdagi topshiriqlardan foydalanish, bir vazifani bajarish uchun turli xil takrorlashlar soni, bir turdagi topshiriqlar uchun turli xil variantlardan foydalanish, individual kartalar bo'yicha mashqlarni bajarish, talabalarga turli xil yordam ko'rsatish. bir xil vazifani bajarish, vazifalarni bajarish uchun turli uzunlikdagi tanafuslar, har xil turdagi kalitlar, tayanchlar, turli qiyinchilikdagi matnlarni o'qish.

Ingliz tilini o'qitishda individual yondashuvni muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun o'qishni nazorat qilishda o'qituvchi bir qator tashkiliy masalalarni hal qilishi kerak. Birinchidan, o'quvchilarning til tayyorgarligi darajasidan, ya'ni ularning chet tilida o'qish malaka va ko'nikmalari darajasidan kelib chiqib, sinf shartli ravishda

tayyorgarlik bo'yicha teng bo'lgan kichik guruhlariga bo'linadi. Ikkinchidan, sinfnining psixologik xususiyatlariga ega bo'lish kerak, bu o'quvchilarning matnlarini o'qishni o'zlashtirish muvaffaqiyatini belgilaydigan individual psixologik xususiyatlarining rivojlanish darajasini o'z ichiga olishi kerak. Bu xususiyatlar o'quvchilarning umumiy rivojlanish darajasi, xotirasi, tafakkuri, diqqati, qiziqishlari sohalarini o'z ichiga oladi.

O'quvchilarning psixologik xususiyatlaridan kelib chiqib, o'qituvchi ularning kam rivojlangan psixik funksiyalarini rivojlantiradi. Shunday qilib, diqqatni rivojlantirish uchun quyidagi vazifalar beriladi: - hikoyada nechta qahramon borligini ayting; Hikoya sodir bo'lgan joylarni sanab o'ting. Bu tipdagi topshiriqlar o'quvchilar e'tiborini o'qiganlarining mazmuni tomoniga qaratadi. Vazifalar ham mumkin: - gaplarni o'qing va ularni bir-biridan ajratib turadigan elementlarni (so'zlarni) nomlang. Talabalarning xotirasini rivojlantirish uchun ularga quyidagi vazifalarni taklif qilish mumkin: - Matnni o'qing. Ob'ektlarni (rasmlarni) matnda ko'rsatilgan tartibda joylashtiring. Gaplarni matnda kelish tartibiga qarab joylashtiring; ularni o'qing. Talabalarning lingvistik taxminlarini, prognostik ko'nikmalarini rivojlantirish uchun ma'lum bir qo'shma hosila so'zning ma'nosini taxmin qilishga, kontekst yordamida so'zning ma'nosini taxmin qilishga, matnni tushunishga qaratilgan quyidagi turdagi vazifalar taklif qilinishi mumkin. talabalar uchun notanish xalqaro so'zlar bor qaysi va hokazo d. Umumiy rivojlanish uchun siz ingliz tilidan olingan yana bir nechta so'zlarni nomlashingiz yoki yigitlardan buni qilishni so'rashingiz mumkin. Prognostik ko'nikmalarni rivojlantirishga quyidagi turdagi topshiriqlar yordam beradi: - gaplarning boshini o'qing va ularni to'ldiring; Quyidagi gaplardan izchil hikoya tuzing. Maktabda chet tilini o'rganishda eng muhim nuqtalardan biri, albatta, og'zaki nutq ko'nikmalarini rivojlantirish, tinglash qobiliyatidir. Lekin chet tilini o'rganishning yozish kabi muhim jihatini ham unutmaslik kerak. Dasturlar grammatika va imloni o'rganish uchun juda kam vaqt ajratadi. Bunday sharoitda o'qituvchi nima qilishi kerak? Talabalarning turli guruhlaridan yangi materialni samarali o'zlashtirish uchun katta ahamiyatga ega bo'lgan individual topshiriqlar usulini qo'llang. Individual topshiriqlar yordamida o'qituvchi o'rganilayotgan narsaning o'zlashtirilishini yanada puxta nazorat qilib, talabalar bilimidagi kamchiliklarni to'ldirishi mumkin. Talabalar sinfda individual topshiriqlarni bajaradilar.

Qoidaga ko'ra 3-4 o'quvchi kartalarga yozilgan topshiriqlarni oladi va ular ustida 5-10 daqiqa ishlaydi. Topshiriqni bajargan o'quvchi daftarni o'qituvchiga berib, darhol baho oldi. Vazifalar barcha talabalar uchun bir xil yoki butunlay boshqacha bo'lishi mumkin. Biroq, maktabda chet tillarini o'rgatishning asosiy

vazifasi o'quvchilarni o'rganayotgan tilda gapirishga o'rgatish ekanligini unutmang. O'quvchilarning nutq qobiliyatlari va qobiliyatlarini shakllantirish darajasi nutq faoliyatining ayrim turlari uchun baholanishi kerak. Matnni tinglash vazifasini bajarishda talabalar ko'p qiyinchiliklarga duch kelishadi: katta matn, ko'plab ma'ruzachilar.

Tajriba shuni ko'rsatadiki, tinglash vazifasini bajarishda ko'plab talabalar uchun muhim qiyinchilik bu matn mazmunini tushunish va o'qituvchiga tushunilgan narsani ko'rsatish qobiliyatidir (ya'ni, mazmuni ochiladi). Shuning uchun kuchli o'quvchilarga bir mashqni, kuchsiz o'quvchilarga esa boshqa mashqni bajarishni taklif qilish mumkin, keyin ikkinchi tinglashda o'quvchilarga mos ravishda kuchli o'quvchilarni dastlabki tinglash vaqtida berilgan mashqni taklif qilish mumkin. Shuningdek, uy vazifasini belgilashda talabalarning individual xususiyatlari hisobga olinadi. Masalan, yaxshi o'qigan o'quvchilarga matnni qayta aytib berish vazifasi qo'yiladi, yomon o'qigan o'quvchilarga esa savolga batafsil javob, matn rejasi va boshqalar beriladi. Darslikdagi ish daftarlari, ayniqsa, differensiallashgan yondashuv bilan yordam beradi, chunki bular mavjud. har xil turdagi va har xil murakkablikdagi mashqlar. Albatta, o'qituvchi individual topshiriqlarni qanday darsda qo'llashni hal qiladi. Vazifalarning tabiati o'quvchilarning oldingi darslarda o'rgangan materialiga bog'liq.

XULOSA

Maqsadlarga yanada samarali erishish uchun chet tilini o'qitishda individual yondashuvni amalga oshirish raqamli texnologiyalardan foydalanish imkoniyatidir. Interfaol mashqlar, ya'ni interaktiv ta'lim o'quvchilarga samarasiz va zerikarli mashg'ulotlardan qochishga va sinfdan tashqari mustaqil ishlarni faollashtirishga yordam beradi. Xulosa qilib shuni aytishni istardimki, chet tilini o'qitishda individual yondashuvni amalga oshirish o'qituvchidan katta mahorat talab qiladi. U sinfda shakllanayotgan real sharoitlarni, har bir o'quvchining imkoniyatlarini hisobga olishi, ularning har birining qadr-qimmati va manfaatlariga putur etkazmasligi kerak.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR (REFERENCES)

1. Baymanov Habibullo Abdullayevich, Avlakulov Avazbek Ismoilovich, Sattorova Saodat Tojimatovna, Rozikova Feruza Komiljonovna, Muminova Maftuna Alijonovna// United Kingdom Annals of the Romanian Society for Cell Biology.// Compliment-concept and discourse features of qualitative lexemes of human nature (on the example of German and Uzbek languages)// "Vol. 25, Issue 4, 2021, Pages. 2598 – 2605 Received 05 March 2021; Accepted 01 April 2021"

2. Baymanov Habibullo Abdullayevich, Avlakulov Avazbek Ismoilovich, Sattorova Saodat Tojimatovna, Raximov Fazliddin Rustamovich, Qalandarova Sofiya Toxirovna, Sattorov Hayrulla Razzoqovich//Italiya. Philosophical Readings//Realization of color-expressive quality lexemes in phraseology (on the example of German and Uzbek languages)// XIII.4 (2021), pp. 1849-1858. 1849
3. Сатторова, С. Т. Актуальной филологии научный журнал Чет тил таълим жараёнида индивидуаллаштириш хусусиятлари 2021 йил № 1 С. 50-59 *elektronniy jurnal* <https://ruslit.jspi.uz/index.php/ruslit/article/view/737>.
4. Сатторова С, Юсупалиева Ш \Илмий - услубий журнал\Техник олий ўқув юртлари талабаларининг инглиз тили грамматикасини индивидуал ўқитиш кўникмаларини шакллантириш \2020 декабр